

SPORAZUM
o osnivanju Međunarodne zaklade EU–LAC

Stranke ovog Sporazuma,

PODSJEĆAJUĆI na strateško partnerstvo između Latinske Amerike i Kariba (LAC) i Europske unije (EU) uspostavljeno u lipnju 1999. u okviru prvog sastanka na vrhu EU–LAC-a u Rio de Janeiru,

IMAJUĆI NA UMU inicijativu koju su prihvatili šefovi država i vlada LAC-a i EU-a tijekom petog sastanka na vrhu EU–LAC održanog u Limi, Republika Peru, 16. svibnja 2008.,

PODSJEĆAJUĆI na odluku šefova država i vlada EU-a i LAC-a te predsjednika Europskog vijeća i predsjednika Komisije o osnivanju Zaklade EU–LAC donesenu na šestom sastanku na vrhu EU–LAC održanom 18. svibnja 2010. u Madridu, Španjolska,

PODSJEĆAJUĆI na osnivanje privremene zaklade u Saveznoj Republici Njemačkoj 2011., koja će okončati svoje aktivnosti i prestati postojati kada stupi na snagu Međunarodni sporazum o osnivanju Zaklade EU–LAC,

PONOVNO NAGLAŠAVAJUĆI potrebu za osnivanjem međuvladine organizacije u skladu s međunarodnim javnim pravom putem „Međunarodnog sporazuma o osnivanju Zaklade EU–LAC na temelju mandata usvojenog na sastanku ministara na marginama šestog sastanka na vrhu EU–LAC u Madridu”, čime se doprinosi jačanju postojećih veza između latinoameričkih i karipskih država, EU-a i država članica EU-a,

SPORAZUMJELE SU SE kako slijedi:

Članak 1.

Predmet

1. Ovim Sporazumom osniva se Međunarodna zaklada EU–LAC („Zaklada” ili „Zaklada EU–LAC”).
2. Ovim se Sporazumom određuju ciljevi Zaklade te utvrđuju opća pravila i smjernice kojima se uređuju njezine aktivnosti, struktura i funkcioniranje.

Članak 2.

Narav i sjedište

1. Zaklada EU–LAC međunarodna je međuvladina organizacija osnovana u skladu s međunarodnim javnim pravom. Usmjerena je na jačanje biregionalnog partnerstva između EU-a te država članica EU-a i Zajednice latinoameričkih i karipskih država (CELAC).
2. Sjedište Zaklade EU–LAC je u Slobodnom i Hanzeatskom Gradu Hamburgu, Savezna Republika Njemačka.

Članak 3.

Članovi Zaklade

1. Latinoameričke i karipske države, države članice EU-a i EU, nakon što su izrazili svoj pristanak da budu obvezani ovim Sporazumom i u skladu sa svojim unutarnjim pravnim postupcima, postaju jedini članovi Zaklade EU–LAC.

2. U Zakladi EU–LAC može sudjelovati i Zajednica latinoameričkih i karipskih država (CELAC).

Članak 4.

Pravna osobnost

1. Zaklada EU–LAC ima međunarodnu pravnu osobnost i potrebnu pravnu sposobnost za ostvarivanje svojih ciljeva i aktivnosti na području svakog od svojih članova u skladu s njegovim unutarnjim pravom.
2. Zaklada ima i sposobnost sklapanja ugovora, stjecanja pokretnina i nekretnina i raspolaganja njima te pokretanja sudskih postupaka.

Članak 5.

Ciljevi Zaklade

1. Zaklada EU–LAC:
 - (a) pridonosi jačanju procesa biregionalnog partnerstva CELAC–EU uz sudjelovanje i doprinos civilnog društva i drugih društvenih aktera;
 - (b) potiče daljnje međusobno upoznavanje i razumijevanje između dviju regija;
 - (c) potiče uzajamnu vidljivost između dviju regija, kao i vidljivost samog biregionalnog partnerstva.
2. Zaklada EU–LAC posebno:
 - (a) promiče i koordinira aktivnosti usmjerene na rezultate u potporu biregionalnim odnosima i uz naglasak na provedbu prioriteta koji su utvrđeni na sastancima na vrhu CELAC–EU;
 - (b) potporom istraživanjima i studijama potiče rasprave o zajedničkim strategijama za provedbu navedenih prioriteta;
 - (c) njeguje plodonosnu razmjenu i nove mogućnosti umrežavanja između civilnog društva i drugih društvenih aktera.

Članak 6.

Kriteriji za aktivnosti

1. Radi postizanja ciljeva utvrđenih u članku 5. ovog Sporazuma, aktivnosti Zaklade EU–LAC:
 - (a) temelje se na prioritetima i temama o kojima se raspravljalo na razini šefova država i vlada na sastancima na vrhu i usmjerene su na potrebe koje su prepoznate u okviru razvoja biregionalnog partnerstva;
 - (b) uključuju, u mjeri u kojoj je to moguće i u okviru aktivnosti Zaklade, civilno društvo i druge društvene aktere, poput akademskih institucija, a njihov doprinos uzimaju u obzir bez obvezivanja. U tu svrhu svaki član može odrediti odgovarajuće institucije i organizacije koje na nacionalnoj razini rade na poboljšanju biregionalnog dijaloga;
 - (c) daju dodanu vrijednost inicijativama;
 - (d) čine partnerstvo vidljivim, s posebnim naglaskom na djelovanja koja imaju multiplikacijski učinak.
2. Kada pokreće aktivnosti ili u njima sudjeluje Zaklada EU–LAC je proaktivna, dinamična i orijentirana na postizanje rezultata.

*Članak 7.***Aktivnosti Zaklade**

1. Radi postizanja ciljeva utvrđenih u članku 5. Zaklada EU – LAC poduzima, među ostalim, sljedeće aktivnosti:
 - (a) potiče raspravu putem seminara, konferencija, radionica, skupina za promišljanje, tečajeva, izložaba, publikacija, prezentacija, stručnog osposobljavanja, razmjena najboljih praksi i posebnih znanja;
 - (b) promiče i podupire zbivanja koja su povezana s temama o kojima se raspravljalo na sastancima na vrhu CELAC–EU i povezana s prioritetima sa sastanaka visokih dužnosnika (SOM) CELAC–EU;
 - (c) pokreće biregionalne programe podizanja svijesti i inicijative, uključujući razmjene u utvrđenim prioritetnim područjima;
 - (d) potiče studije o pitanjima koja su obje regije prepoznale kao bitna;
 - (e) stvara i nudi nove mogućnosti stupanja u kontakt uzimajući u obzir posebno one pojedince ili institucije koji nisu upoznati s biregionalnim partnerstvom CELAC–EU;
 - (f) izrađuje svoje internetske platforme i/ili elektroničku publikaciju.
2. Zaklada EU–LAC može pokrenuti inicijative u suradnji s javnim i privatnim institucijama, institucijama EU-a, međunarodnim i regionalnim institucijama, latinoameričkim i karipskim državama te državama članicama EU-a.

*Članak 8.***Struktura Zaklade**

Zaklada EU–LAC ima:

- (a) Vijeće guvernera;
- (b) predsjednika; i
- (c) izvršnog direktora.

*Članak 9.***Vijeće guvernera**

1. Vijeće guvernera sastoji se od predstavnika članova Zaklade EU–LAC. Sastaje se na razini visokih dužnosnika i, prema potrebi, na razini ministara vanjskih poslova prilikom sastanaka na vrhu CELAC–EU.
2. Zajednicu latinoameričkih i karipskih država (CELAC) u Vijeću guvernera predstavlja njezino aktualno predsjedništvo, čime se ne dovodi u pitanje sudjelovanje dotične države u svojstvu pojedinačnog člana.
3. Izvršni ured Europsko-latinoameričke parlamentarne skupštine (EuroLat) poziva se da imenuje po jednog predstavnika iz svake od regija kao promatrače u Vijeću guvernera.
4. Zajedničku parlamentarnu skupštinu afričkih, karipskih i pacifičkih zemalja (AKP) i EU-a poziva se da imenuje jednog predstavnika EU-a i jednog predstavnika Kariba kao promatrače u Vijeću guvernera.

*Članak 10.***Presjedništvo Vijeća guvernera**

Vijeće guvernera ima dva predsjednika: jednog predstavnika iz EU-a i jednog iz latinoameričkih i karipskih država.

Članak 11.

Ovlasti Vijeća guvernera

Vijeće guvernera Zaklade EU–LAC izvršava sljedeće ovlasti:

- (a) imenuje predsjednika i izvršnog direktora Zaklade;
- (b) donosi opće smjernice za rad Zaklade i utvrđuje svoje operativne prioritete i svoj poslovnik te odgovarajuće mjere kojima se jamči transparentnost i odgovornost posebno u pogledu vanjskog financiranja;
- (c) odobrava sklapanje Sporazuma o sjedištu i svih drugih sporazuma ili dogovora koje Zaklada može sklopiti s latinoameričkim i karipskim državama i državama članicama EU-a u vezi s pitanjima povlastica i imuniteta;
- (d) donosi proračun i pravilnik o osoblju na temelju prijedloga izvršnog direktora;
- (e) odobrava izmjene organizacijske strukture Zaklade na temelju prijedloga izvršnog direktora;
- (f) donosi višegodišnji program rada, uključujući višegodišnju procjenu proračuna, u načelu za četverogodišnje razdoblje, na temelju nacрта koji podnosi izvršni direktor;
- (g) donosi godišnji program rada, uključujući projekte i aktivnosti za sljedeću godinu na temelju nacрта koji podnosi izvršni direktor i u okviru višegodišnjeg programa;
- (h) donosi godišnji proračun za sljedeću godinu;
- (i) odobrava kriterije za praćenje i reviziju projekata Zaklade te izvješćivanje o njima;
- (j) donosi godišnje izvješće i financijske izvještaje Zaklade za prethodnu godinu;
- (k) daje smjernice i savjete predsjedniku i izvršnom direktoru;
- (l) predlaže strankama izmjene ovog Sporazuma;
- (m) evaluira razvoj aktivnosti Zaklade i poduzima mjere na temelju izvješća koja podnosi izvršni direktor;
- (n) rješava sporove koji bi mogli nastati između stranaka u vezi s tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma i njegovih izmjena;
- (o) opoziva imenovanje predsjednika i/ili izvršnog direktora;
- (p) odobrava uspostavu strateških partnerstava;
- (q) odobrava sklapanje svih sporazuma ili pravnih instrumenata o kojima je postignut dogovor u skladu s člankom 15. stavkom 4. točkom (i).

Članak 12.

Sastanci Vijeća guvernera

1. Vijeće guvernera održava dva redovna sastanka godišnje. Ti se sastanci održavaju u isto vrijeme kada i sastanci visokih dužnosnika (SOM) CELAC–EU.
2. Vijeće guvernera održava izvanredne sastanke na zahtjev jednog od predsjednika, izvršnog direktora ili na zahtjev najmanje jedne trećine svojih članova.
3. Funkcije tajništva za Vijeće guvernera obavljaju se pod nadzorom izvršnog direktora Zaklade.

Članak 13.**Donošenje odluka Vijeća guvernera**

Vijeće guvernera odlučuje u prisutnosti više od polovine svojih članova iz svake regije. Odluke se donose konsenzusom članova koji su prisutni.

Članak 14.**Predsjednik Zaklade**

1. Vijeće guvernera bira predsjednika među kandidatima koje predlože članovi Zaklade EU–LAC. Mandat predsjednika traje četiri godine i može se produljiti za još jedan mandat.
2. Predsjednik mora biti poznata osoba s velikim ugledom kako u Latinskoj Americi i Karibima tako i u EU-u. Predsjednik obavlja svoju dužnost kao volonter, ali ima pravo na naknadu svih potrebnih i opravdanih troškova.
3. Dužnost predsjednika obavlja naizmjenice državljanin države članice EU-a i državljanin latinoameričke ili karipske države. Ako je predsjednik iz države članice EU-a, izvršni direktor mora biti iz latinoameričke ili karipske države i obrnuto.
4. Predsjednik:
 - (a) predstavlja Zakladu u odnosima s drugim subjektima i osigurava vidljivost i reprezentativnost svoje uloge putem kontakata na visokoj razini s tijelima iz latinoameričkih i karipskih država, EU-a i država članica EU-a te s drugim partnerima;
 - (b) izvješćuje na sastancima ministara vanjskih poslova, drugim sastancima ministara, pred Vijećem guvernera i na drugim važnim sastancima prema potrebi;
 - (c) savjetuje izvršnog direktora pri pripremi nacrtu višegodišnjeg i godišnjeg programa rada i nacrtu proračuna koje treba odobriti Vijeće guvernera;
 - (d) obavlja druge zadaće prema dogovoru Vijeća guvernera.

Članak 15.**Izvršni direktor Zaklade**

1. Zakladom upravlja izvršni direktor kojeg se imenuje među kandidatima koje predlože članovi Zaklade EU–LAC, a imenuje ga Vijeće guvernera na mandat od četiri godine koji se može produljiti za još jedan mandat.
2. Ne dovodeći u pitanje nadležnost Vijeća guvernera, izvršni direktor ne traži niti prima upute ni od koje vlade te ni od kojeg drugog tijela.
3. Izvršni direktor prima plaću za svoj rad, a dužnost izvršnog direktora obavljaju naizmjenice državljanin države članice EU-a i državljanin latinoameričke ili karipske države. Ako je izvršni direktor iz države članice EU-a, predsjednik mora biti iz latinoameričke ili karipske države i obrnuto.
4. Izvršni direktor pravni je zastupnik Zaklade i obavlja sljedeće funkcije:
 - (a) priprema višegodišnji i godišnji program rada Zaklade i njezin proračun u dogovoru s predsjednikom;
 - (b) imenuje i vodi osoblje Zaklade te osigurava postupanje osoblja u skladu s ciljevima Zaklade;
 - (c) izvršava proračun;
 - (d) podnosi Vijeću guvernera na donošenje periodična i godišnja izvješća o aktivnostima i financijske izvještaje, uz održavanje transparentnosti u postupcima i pravilno širenje informacija o svim aktivnostima koje je Zaklada poduzela ili poduprla, uključujući ažuriran popis tih institucija i organizacija identificiranih na nacionalnoj razini, kao i onih koje sudjeluju u aktivnostima Zaklade;

- (e) podnosi izvješće iz članka 18.;
- (f) priprema sastanke Vijeća guvernera i pomaže mu;
- (g) savjetuje se, prema potrebi, s odgovarajućim predstavnicima civilnog društva i drugim društvenim akterima, posebno institucijama na koje eventualno ukažu članovi Zaklade EU-LAC, ovisno o postavljenom pitanju i konkretnim potrebama, pri čemu obavješćuje Vijeće guvernera o rezultatima tih kontakata radi daljnjeg razmatranja;
- (h) obavlja savjetovanja i vodi pregovore s državom domaćinom Zaklade i ostalim strankama ovog Sporazuma u pogledu pojedinosti o olakšicama koje bi Zaklada trebala uživati u tim državama;
- (i) vodi pregovore o svakom sporazumu ili pravnom instrumentu koji ima međunarodne učinke s međunarodnim organizacijama, državama i javnim ili privatnim institucijama o pitanjima koja prelaze okvire administrativnog, svakodnevnog funkcioniranja Zaklade, a nakon što se s Vijećem guvernera savjetovala o početku i predviđenom završetku tih pregovora i obavijestila ga o tome; osim toga, redovito se savjetuje s Vijećem guvernera o sadržaju, opsegu i vjerojatnom ishodu pregovora;
- (j) izvješćuje Vijeće guvernera o svim pravnim postupcima u koje je Zaklada uključena.

Članak 16.

Financiranje Zaklade

1. Doprinosi se daju dobrovoljno ne dovodeći u pitanje sudjelovanje u Vijeću guvernera.
2. Zakladu uglavnom financiraju njezini članovi. Vijeće guvernera može razmotriti druge načine financiranja aktivnosti Zaklade, uz poštovanje biregionalne ravnoteže.
3. U posebnim slučajevima nakon prethodne obavijesti Vijeću guvernera i savjetovanja s njim radi dobivanja njegova odobrenja, Zaklada je ovlaštena pribavljati dodatna sredstva vanjskim financiranjem iz javnih i privatnih institucija, među ostalim izradom izvješća i analiza na zahtjev. Ta se sredstva upotrebljavaju isključivo za aktivnosti Zaklade.
4. Savezna Republika Njemačka osigurava, o vlastitom trošku i u okviru svojeg financijskog doprinosa Zakladi, odgovarajuće opremljene prostorije koje su Zakladi prikladne za korištenje, zajedno s održavanjem, komunalnim uslugama i sigurnosti objekta.

Članak 17.

Revizija i objava financijskih izvještaja

1. Vijeće guvernera imenuje neovisne revizore za reviziju financijskih izvještaja Zaklade.
2. Izvještaji o aktivi i pasivi, prihodima i rashodima Zaklade na kojima je obavljena neovisna revizija stavljaju se na raspolaganje članovima što je prije moguće nakon kraja svake financijske godine, ali najkasnije šest mjeseci nakon tog datuma, te ih Vijeće guvernera razmatra radi davanja odobrenja na svojem prvom sljedećem sastanku.
3. Objavljuje se sažetak financijskih izvještaja i bilance na kojima je obavljena revizija.

Članak 18.

Ocjena aktivnosti Zaklade

Svake četiri godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma izvršni direktor podnosi Vijeću guvernera izvješće o aktivnostima Zaklade. Vijeće guvernera općenito ocjenjuje te aktivnosti i donosi odluke o budućim aktivnostima Zaklade.

*Članak 19.***Strateška partnerstva**

1. Zaklada ima četiri početna strateška partnera: „L’Institut des Amériques” u Francuskoj i „Regione Lombardia” u Italiji sa strane EU-a te Globalnu zakladu za demokraciju i razvoj (FUNGLODE) u Dominikanskoj Republici i Ekonomsku komisiju Ujedinjenih naroda za Latinsku Ameriku i Karibe (ECLAC) sa strane Latinske Amerike i Kariba.
2. Zaklada EU–LAC može radi ostvarenja svojih ciljeva uspostavljati i druga strateška partnerstva s međuvladinim organizacijama, državama i javnim ili privatnim institucijama iz obje regije, a pri tome mora uvijek poštovati načelo biregionalne ravnoteže.

*Članak 20.***Povlastice i imuniteti**

1. Narav i pravna osobnost Zaklade definirani su u člancima 2. i 4.
2. Status, povlastice i imuniteti Zaklade, Vijeće guvernera, predsjednika, izvršnog direktora, članova osoblja i predstavnika članova na državnom području Savezne Republike Njemačke koji su im potrebni za obavljanje njihovih funkcija uređuju se Sporazumom o sjedištu koji se sklapa između vlade Savezne Republike Njemačke i Zaklade.
3. Sporazum o sjedištu iz stavka 2. ovog članka neovisan je o ovom Sporazumu.
4. Zaklada može s jednom ili više latinoameričkih i karipskih država te država članica EU-a sklopiti druge sporazume o povlasticama i imunitetima koje treba odobriti Vijeće guvernera ako je to potrebno za pravilno funkcioniranje Zaklade na njihovim državnim područjima.
5. U okviru svojih službenih aktivnosti Zaklada, njezina imovina, prihodi i ostala sredstva izuzeti su od svih izravnih poreza. Zaklada nije izuzeta od plaćanja pruženih usluga.
6. Izvršni direktor i osoblje Zaklade izuzeti su od nacionalnih poreza na plaće i ostali dohodak koje im isplaćuje Zaklada.
7. Osoblje Zaklade znači svi članovi osoblja koje je imenovao izvršni direktor, osim lokalno zaposlenog osoblja plaćenog po satu.

*Članak 21.***Jezici Zaklade**

Radni jezici Zaklade su jezici koje se koristi u okviru strateškog partnerstva između Latinske Amerike i Kariba i Europske unije od uspostave tog partnerstva u lipnju 1999.

*Članak 22.***Rješavanje sporova**

O svim sporovima do kojih može doći između stranaka u vezi s primjenom i tumačenjem ovog Sporazuma stranke pregovaraju izravno, s ciljem njihova brzog rješavanja. Ako se spor na taj način ne riješi, podnosi se Vijeću guvernera koje o njemu odlučuje.

Članak 23.**Izmjene**

1. Ovaj se Sporazum može izmijeniti na inicijativu Vijeća guvernera Zaklade EU–LAC ili na zahtjev bilo koje od stranaka. Prijedlozi izmjena dostavljaju se depozitaru koji ih šalje svim strankama radi razmatranja i rasprave.
2. Izmjene se donose konsenzusom i stupaju na snagu trideset dana od datuma na koji depozitar primi posljednju obavijest o tome da su u dovršene sve u tu svrhu potrebne formalnosti.
3. Depozitar obavješćuje sve stranke o stupanju izmjena na snagu.

Članak 24.**Ratifikacija i pristup**

1. Ovaj je Sporazum otvoren za potpisivanje svim latinoameričkim i karipskim državama, državama članicama EU-a i EU-u, od 25. listopada 2016. do datuma njegova stupanja na snagu te podliježe ratifikaciji. Isprave o ratifikaciji polažu se kod depozitara.
2. Ovaj Sporazum ostaje otvoren za pristup EU-u i onim latinoameričkim i karipskim državama te državama članicama EU-a koje ga nisu potpisale. Odgovarajuće isprave o pristupu polažu se kod depozitara.

Članak 25.**Stupanje na snagu**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu trideset dana nakon što po osam stranaka iz svake od regija, uključujući Saveznu Republiku Njemačku i EU, polože svoje isprave o ratifikaciji ili pristupu kod depozitara. Za ostale latinoameričke i karipske države te države članice EU-a koje polože svoje isprave o ratifikaciji ili pristupu nakon datuma stupanja na snagu, ovaj Sporazum stupa na snagu trideset dana nakon što navedene latinoameričke i karipske države te države članice EU-a polože svoje isprave o ratifikaciji ili pristupu.
2. Depozitar obavješćuje sve stranke o primitku isprava o ratifikaciji ili pristupu i o datumu stupanja na snagu ovog Sporazuma u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

Članak 26.**Trajanje i otkaz**

1. Ovaj se Sporazum sklapa na neodređeno vrijeme.
2. Svaka stranka može otkazati ovaj Sporazuma pisanom obavješću upućenom depozitaru diplomatskim putem. Otkaz proizvodi učinke dvanaest mjeseci nakon primitka obavijesti.

Članak 27.**Prestanak i likvidacija**

1. Zaklada prestaje:
 - (a) ako svi članovi Zaklade ili svi članovi Zaklade osim jednog otkazu Sporazum; ili
 - (b) ako članovi Zaklade odluče o prestanku Zaklade.

2. U slučaju prestanka, Zaklada nastavlja postojati samo u svrhu likvidacije. Likvidatori okončavaju poslove Zaklade i pristupaju prodaji imovine i podmirivanju njezinih obveza. Zaključni saldo raspodjeljuje se među članovima razmjerno njihovim doprinosima.

Članak 28.

Depozitar

Glavni tajnik Vijeća Europske unije je depozitar ovog Sporazuma.

Članak 29.

Rezerve

1. U trenutku potpisivanja ili ratifikacije ovog Sporazuma ili pristupa Sporazumu stranke mogu staviti rezerve i/ili podnijeti izjave koje se odnose na tekst Sporazuma, pod uvjetom da te rezerve i izjave nisu nespojive s njegovim ciljem i svrhom.

2. Stavljene rezerve i izjave dostavljaju se depozitaru koji o njima obavješćuje druge stranke Sporazuma.

Članak 30.

Prijelazne odredbe

Od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma privremena zaklada osnovana 2011. u skladu s pravom Savezne Republike Njemačke završava sa svojim aktivnostima i prestaje. Imovina i obveze, prihodi, novčana sredstva i ostale ugovorne obveze privremene zaklade prenose se na Zakladu EU–LAC osnovanu ovim Sporazumom. U tu svrhu Zaklada EU–LAC i privremena zaklada sklapaju potrebne pravne instrumente sa Saveznom Republikom Njemačkom i ispunjavaju relevantne zakonske odredbe.

U potvrdu toga niže potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum u jednom izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki tekst jednako vjerodostojan i pohranjuje se u arhivu Vijeća Europske unije koje šalje vjerodostojno ovjereni primjerak svim strankama ovog Sporazuma.
